

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Dariusz Czajkowski
Sędziowie	SSA Janusz Sulima (spr.) SSO del. Ryszard Filipow
Protokolant	Anna Tkaczyk

przy udziale prokuratora Małgorzaty Zińczuk

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 r.

sprawy **R. S. s. W.**

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 9 lutego 2017 r., sygn. akt II K 1/17

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łomży.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2017 roku Sąd Okręgowy w Łomży w sprawie o sygnaturze akt II K 1/17 na podstawie art. 85 §1 i 2 k.k. oraz art. 86 §1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone w punkcie I i II wyroku Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 10 kwietnia 2015 roku, sygn. akt II K 8/13 i wymierzył skazanemu R. S. karę łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. F. kwotę 120 złotych dodatkowo powiększoną o należny podatek VAT w stawce 23% tytułem wynagrodzenia za obronę wykonywaną z urzędu oraz zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Apelację od tego wyroku złożył obrońca skazanego. Powołując się na przepisy art. 427 §2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił temu wyrokowi rażącą niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec skazanego w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności bez zastosowania pełnej absorpcji, podczas gdy postawa skazanego w ramach funkcjonowania w zakładzie karnym, związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy popełnionymi czynami oraz ich tożsamość czasowa wskazują na konieczność wymierzenia skazanemu kary z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji. Wniósł o

zmianę zaskarżonego wyroku i połączenie kar pozbawienia wolności wymierzonych skazanemu wyrokami z pkt 1 a) – c) części dyspozytywnej wyroku i orzeczenie wobec skazanego R. S. kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Ponieważ zaskarżony wyrok dotknięty jest uchybieniem, obligującym Sąd odwoławczy, zgodnie z art. 440 k.p.k. i art. 437 §2 zdanie drugie k.p.k., do jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ustosunkowywanie się do zarzutu podniesionego w apelacji należy uznać za co najmniej przedwczesne.

Sąd pierwszej instancji słusznie dostrzegł, że orzeczone w wyroku skazującym Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 10 kwietnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt II K 8/13 dwie kary pozbawienia wolności „łączą się” z karami pozbawienia wolności orzeczonymi w innych wyrokach skazujących. Przypomnieć należy, że orzeczona kara łączna w wyroku wydanym w sprawie II K 8/13 została połączona węzłem kary łącznej z karami z innych wyroków skazujących w wyroku łącznym Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 17 marca 2016 roku w sprawie o sygn. akt II K 6/16. Uchylenie zaś przez Sąd Najwyższy wyroku skazującego Sądu Okręgowego w Łomży wydanego w sprawie II K 8/13 w części dotyczącej skazania na karę pozbawienia wolności za czyn z art. 197 §2 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. i umorzenie postępowania odnośnie tego czynu na podstawie art. 439 §1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 §1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 537 §2 k.p.k. spowodowało, stosownie do treści art. 572 §2 i 3 k.p.k., utratę mocy nie tylko kary łącznej z wyroku skazującego w sprawie II K 8/13, ale również wyroku łącznego wydanego w sprawie o sygn. II K 6/16 w zakresie punktu I.

Błędny jest jednakże pogląd Sądu pierwszej instancji, że w pierwszej kolejności należy objąć węzłem kary łącznej dwie pozostałe kary jednostkowe orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 10 kwietnia 2015 roku i dopiero po uprawomocnieniu się tego wyroku będzie możliwe wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie nowego wyroku łącznego odnośnie połączenia tej kary łącznej z innymi karami, połączonymi uprzednio węzłem kary łącznym w punkcie I wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt II K 6/16.

Taki sposób procedowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego (wyroków łącznych) nie wynika z jakiegokolwiek przepisu Kodeksu postępowania karnego. Wręcz przeciwnie, konstrukcja obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 roku przepisu art. 568a §2 zdanie drugie k.p.k. wskazuje bynajmniej niedwuznacznie na możliwość wydawania wyroku łącznego w odniesieniu jednocześnie do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym i kar orzeczonych różnymi wyrokami. Tylko bowiem wówczas, gdy zachodzą warunki do orzeczenia nowej kary łącznej wyłącznie w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku skazującym, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ten wyrok skazujący. W przypadku skazanego R. S. nie zachodzą warunki do orzeczenia nowej kary łącznej wyłącznie w odniesieniu do kar wymierzonych w tym samym wyroku. Warunki do orzeczenia nowej kary łącznej zachodzą bowiem również w odniesieniu do kar orzeczonych w różnych wyrokach.

Podnieść też należy, że przyjęty przez Sąd pierwszej instancji pogląd jest zupełnie niepragmatyczny, a wręcz prowadzi do absurdalnych sytuacji. Jeżeli bowiem najpierw konieczne jest wydanie wyroku łącznego odnośnie kar orzeczonych w tym samym wyroku skazującym i dopiero uprawomocnienie się takiego wyroku ma otwierać drogę do wydania kolejnego wyroku łącznego, w którym zostanie połączona kara łączna z tego pierwszego wyroku łącznego z karami orzeczonymi w innych wyrokach, to należy też mieć na względzie, że zanim uprawomocni się ten drugi wyrok łączny będzie wykonywany ten pierwszy. Inaczej rzecz ujmując, pierwszy wyrok łączny obejmujący jedynie kary z tego samego wyroku skazującego będzie po uprawomocnieniu się kierowany do wykonania, pomimo że z góry będzie wiadome, że zostanie on zastąpiony w niedługim czasie przez inny wyrok łączny. Może nawet dojść do takiej sytuacji, że kara łączna z tego pierwszego wyroku łącznego nie będzie mogła zostać połączona, z uwagi na treść obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 roku przepisu art. 85 §2 k.k., z karami orzeczonymi w innych wyrokach, gdyż do chwili wydawania tego drugiego wyroku zostanie wykonana. Przyjmując taki pogląd należałoby też zastanowić się, jak należałoby postąpić z wnioskiem skazanego, w którym wnosiłby on o połączenie wszystkich orzeczonych wobec niego kar w różnych wyrokach skazujących. Czy w takim przypadku należałoby wyłączyć sprawę odnośnie wydania wyroku łącznego odnośnie kar orzeczonych w tym samym wyroku skazującym do odrębnego rozpoznania? Jednocześnie należy zauważyć, że nie byłoby podstaw w świetle art. 22 §1 k.p.k. do zawieszenia postępowania odnośnie wydania

wyroku łącznego co do pozostałych kar. Całkowicie bezpodstawne byłoby też umorzenie postępowania w tej części. Jedynym zatem racjonalnym rozwiązaniem, nie naruszającym żadnych przepisów Kodeksu postępowania karnego, byłoby jednoczesne wydanie wyroku łącznego odnośnie wszystkich kar: zarówno orzeczonych w tym samym wyroku skazującym, jak i w różnych wyrokach.

Stanowiska Sądu Okręgowego w Łomży bynajmniej nie wspiera powołany w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015 roku (II KK 356/15, Legalis nr 1361650). W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano jedynie, że w trybie wyroku łącznego następuje orzeczenie kary łącznej w odniesieniu do kar orzeczonych w jednym postępowaniu karnym, co wynika wyraźnie z unormowania art. 568a §2 k.p.k. Sąd Najwyższy nie wskazał jednakże, że nie jest możliwe jednoczesne połączenie w wyroku łącznym kar orzeczonych w jednym postępowaniu karnym z karami tego samego rodzaju orzeczonych w różnych postępowaniach.

Z tych też względów, jako że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, należało na podstawie art. 437 §2 k.p.k. i art. 440 k.p.k. zaskarżony wyrok uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy zadaniem sądu będzie przede wszystkim, mając na względzie poczynione wyżej uwagi, ustalenie wszystkich orzeczonych wobec skazanego R. S. kar, których połączenie w świetle art. 85 §1, 2, 3 i 3a k.k., a także art. 87 §1 k.k. jest możliwe, a następnie orzeczenie w zakresie tych kar kary łącznej. Sąd Okręgowy będzie musiał szczególnie baczyć, aby nie naruszyć wynikającego z art. 443 k.p.k. pośredniego zakazu reformationis in peius. Należy też pamiętać, że przepis art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 20 marca 2015 r., poz. 396) nie wyłącza stosowania art. 4 §1 k.k., w sytuacji gdy zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po wejściu w życie tej noweli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2016 roku, IV KK 70/16, Lex nr 20195770).

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.